

Finansdepartementet
103 33 Stockholm
Fi OFA K

Vår referens/dnr:
SN Dnr 179/2016

Er referens/dnr:
Fi2016/01153/K

2016-08-23

Remissvar

En ändamålsenlig kommunal redovisning (SOU 2016:24)

Föreningen Svenskt Näringsliv vill med anledning av rubricerat betänkande lämna följande kommentarer och synpunkter. Vi noterar inledningsvis att ingen företag- eller näringslivsorganisation har fått betänkandet på remiss vilket vi finner anmärkningsvärt eftersom det tydligt berör näringslivet och konkurrenssituationen mellan det offentliga och det privata.

Det framgår mycket tydligt av direktivet till utredningen (Dir. 2014:125) att verksamheter som traditionellt skötts av det offentliga bedrivs i allt större utsträckning av privata företag. I en konkurrenssituation så blir särredovisning en viktig parameter för att kunna hantera problemen som uppstår. Direktivet uppmärksammar under avsnittet om särredovisning (s.10) särskilt de problem som regeringen tagit upp i budgetpropositionen 2012 med konkurrens mellan privat och offentlig sektor. Mot denna bakgrund och med hänsyn tagen till att det 2013 fanns 1900 kommun och Landstingsägda bolag som omsatte 228 miljarder samt att dessa företag enligt Konkurrensverket i hög grad verkar på konkurrensutsatta marknader, är det mycket svårt att förstå hur utredningen inte utrett och lämnat förslag till tydliga regler för särredovisning av kommunal säljverksamhet.

Svenskt Näringsliv har mer eller mindre daglig kontakt med företag och medlemsorganisationer i hela landet i frågor som rör bristande konkurrens eller snedvridning av densamma. Problemen rör mycket ofta de lokala marknaderna där kommunala eller landstingsägda bolag eller verksamheter agerar på ett sätt som gör att de privata aktörerna inte kan konkurrera på lika villkor. Nyttjandet av offentligt ägda kommunikationsplattformar i andra sammanhang än det var tänkt från början, otillbörligt användande av befintlig utrustning och lokaler, underprissättning som knappt täcker de relevanta kostnaderna för en marknadsaktör är bl.a. några av de saker som frekvent återkommer.

Det finns sedan 2010 bestämmelser i Konkurrenslagens 3 Kap 27-32§§ om förbud mot konkurrensbegränsande säljverksamhet. Bakgrunden och skälen till varför bestämmelserna infördes går tillbaka till decennier av problem med konkurrens mellan det offentliga och det privata (se bl.a. närmare prop. 2008/09:231 kap. 4). Tillsynsmyndighet för att lagen följs är Konkurrensverket. För att myndigheten ska kunna fullgöra sitt arbete så måste rimligen

förutsättningarna finnas att kunna kontrollera att en kommun eller ett landsting t.ex. inte korssubventionerar och därigenom snedvrider konkurrensen. Det har även visat sig att domstolarna ställer mycket höga beviskrav på verket. I målet gällande Strömstad badanstalt (MD 2015:12 Mål nr A 5/14) är Marknadsdomstolen tydliga med att *"KKV har bevisbördan för att förutsättningar föreligger att förbjuda viss säljverksamhet enligt 3 kap. 27 § KL. Det åligger därvid KKV att styrka såväl hur den relevanta produktmarknaden respektive geografiska marknaden är avgränsad som att det föreligger sådana omständigheter som kan påverka konkurrensen på ett negativt sätt. Huruvida den offentliga säljverksamheten i fråga påverkar eller är ägnad att påverka konkurrensen på ett negativt sätt är rättsfrågor som avgörs på grundval av dessa sakförhållanden."* Det är vidare uppenbart att ett bidragande skäl till varför det i det aktuella målet inte gick att visa att kommunen brutit mot konkurrenslagen är att det saknades särredovisning.

Det förefaller således uppenbart att utan ett system för effektiv och korrekt särredovisning är det mycket svårt att kunna visa att sammanblandning av kommuners- och Landstings allmänna medel och konkurrerande säljverksamhet leder till priser som subventioneras av skattemedel liksom motsatsen, att offentliga verksamheter faktiskt drivs på ett konkurrensneutralt sätt. Det blir som att i efterhand visa hur mycket som är kaffe och vad som är vatten i en kopp svart kaffe.

Utredningen lämnar inga förslag eller överväganden i den del som gäller kommunal särredovisning. Detta är enligt Svenskt Näringsliv en stor brist i förhållande till utgångspunkten för utredningen enligt dess direktiv. En kompletterande utredning som får i uppdrag att ta fram förslag på en reglering om krav på kommunal särredovisning när det handlar om konkurrensutsatt verksamhet bör snarast tillsättas.

Den i utredningen föreslagna noten (16.5 om upplysning om särredovisningar) kommer inte få någon effekt överhuvudtaget då det handlar om problem med konkurrensen mellan det offentliga och det privata. Dessutom så innebär utredningens förslag om en not att de privata aktörerna ställs inför högre krav på särredovisning än kommunerna vilket är oerhört märkligt givet hur konkurrenssituationen på marknaden ser ut och har utvecklats.

Svenskt Näringsliv vill avslutningsvis nämna att Konkurrensverket i dess yttrande (2016-06-23 Dnr 304/2016) avseende rubricerat betänkande lyft fram en mängd olika och bra argument, liksom att de gett en bra bakgrund till den problematik som många av Sveriges företag känner av i sin vardag. Verket lyfter även fram en högst relevant fråga om efterlevnad av de regler som föreslås. Detta instämmer även Svenskt Näringsliv i.

Göran Norén

Göran Grén

Cc: Näringsdepartementet, N KSR